

**PROGRAM DE CONFORMITATE**  
**al proprietarului rețelelor de transport al gazelor naturale**  
**SA „Moldovagaz” 2026**

**CUPRINS:**

**1. Introducere.**

- 1.1.Scopul Programului de conformitate.
- 1.2. Cadrul juridic al Programului de conformitate.

**2. Informații generale despre SA „Moldovagaz”.**

**3. Principiile de activitate ale SA „Moldovagaz”.**

**4. Obligațiile specifice ale angajaților și ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul SA „Moldovagaz”.**

- 4.1. Standarde, proceduri și atribuții ale angajaților SA „Moldovagaz”.
- 4.1.1. Interdicții aplicabile angajaților și persoanelor cu funcții de conducere.
- 4.1.2. Obligația de notificare și raportare.
- 4.1.3. Conflictul de interese.
- 4.1.4. Răspunderea disciplinară.
- 4.2. Reguli privind accesarea și tratarea informațiilor.
- 4.2.1. Informații cu accesibilitate redusă.

**5. Agentul de conformitate.**

- 5.1. Funcțiile Agentului de conformitate.
- 5.2. Obligațiile Agentului de conformitate.
- 5.3. Statutul și independența Agentului de conformitate.
- 5.4. Raportarea către autoritatea de reglementare.

**6. Realizarea Programului de conformitate.**

- 6.1. Publicarea și aducerea la cunoștință Programului.
- 6.2. Instruirea angajaților.
- 6.3. Identificarea și gestionarea riscurilor de neconformitate.
- 6.4. Măsuri de implementare și control intern.
- 6.5. Actualizarea Programului.

**7. Monitorizarea implementării Programului.**

- 7.1. Responsabilitatea pentru monitorizarea Programului.
- 7.2. Principalele atribuții ale Agentului de conformitate.
- 7.3. Raportarea.
- 7.4. Sancțiuni pentru încălcarea Programului.
- 7.5. Obligatorietate și valabilitate.

## **1. Introducere**

### **1.1. Scopul Programului de conformitate**

Prezentul Program de conformitate (în continuare – Program) este elaborat în scopul instituirii unui cadru intern clar și coerent de reguli, proceduri și măsuri organizatorice, menite să asigure respectarea de către SA „Moldovagaz”, în calitate de proprietar al rețelelor de transport a gazelor naturale, a obligațiilor legale precum și a principiilor de funcționare a pieței concurențiale.

Scopul Programului constă în garantarea aplicării efective a principiului accesului nediscriminatoriu al terților la rețelele de gaze naturale, în conformitate cu prevederile Legii Republicii Moldova „Cu privire la gazele naturale” nr. 108 din 27 mai 2016 (în continuare – Legea nr.108/2016) în special cele referitoare la:

- accesul reglementat al utilizatorilor la sistemele de transport și distribuție;
- obligațiile operatorilor de sistem de a asigura tratament egal tuturor participanților la piață;
- funcționarea eficientă și transparentă a pieței gazelor naturale.

Totodată, Programul urmărește prevenirea și eliminarea oricăror situații care ar putea genera conflicte de interese între activitățile desfășurate de SA „Moldovagaz” și activitatea operatorilor sistemelor de gaze naturale, precum și evitarea influențării directe sau indirecte a acestora, în contradicție cu principiul independenței funcționale prevăzut de legislația în vigoare.

În același timp, Programul are drept obiective:

- asigurarea respectării cerințelor privind separarea activităților (unbundling), conform cadrului legal;
- prevenirea utilizării informațiilor sensibile în scopuri anticoncurențiale;
- instituirea unui mecanism intern eficient de control, monitorizare și raportare a respectării obligațiilor legale.

Prin prezentul Program se stabilesc reguli obligatorii pentru angajații și persoanele cu funcții de conducere din cadrul SA „Moldovagaz”, inclusiv în ceea ce privește:

- gestionarea informațiilor sensibile;
- evitarea practicilor discriminatorii.
- comportamentul profesional în raport cu operatorii de sistem;

Implementarea Programului contribuie la asigurarea unui mediu concurențial echitabil și la respectarea obligațiilor asumate de Republica Moldova în cadrul Comunității Energetice.

## 1.2. Cadrul juridic al Programului de conformitate

Prezentul Program este elaborat în baza și în aplicarea prevederilor Legii nr. 108/2016, care reglementează organizarea, funcționarea și dezvoltarea pieței gazelor naturale în Republica Moldova. În mod special, Programul are în vedere dispozițiile legale relevante, după cum urmează:

- **în conformitate cu art. 3 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 108/2016**, piața gazelor naturale este organizată și funcționează în condiții de transparență, competitivitate și nediscriminare, fiind asigurată promovarea concurenței loiale între participanții la piață;
- în conformitate cu art.28 alin. (1) din Legea nr.108/2016, în cazul desemnării unui operator de sistem independent, proprietarul rețelelor de transport al gazelor naturale care este parte a unei întreprinderi de gaze naturale integrate pe verticală trebuie să fie independent, cel puțin din punct de vedere funcțional, decizional și al formei juridice de organizare, față de alte activități care nu sunt legate de transportul, distribuția sau stocarea gazelor naturale.
- totodată, în conformitate cu art.28 alin. (2) din Legea nr.108/2016, pentru a asigura independența proprietarului rețelelor de transport al gazelor naturale, urmează să fie respectate următoarele condiții minime:
  - a) persoanele cu funcții de conducere ale proprietarului rețelelor de transport al gazelor naturale să nu participe în structurile întreprinderii de gaze naturale integrate care este responsabilă, direct sau indirect, de îndeplinirea zilnică a activității de producere, de trading sau de furnizare a gazelor naturale;
  - b) să fie întreprinse măsurile necesare pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere ale proprietarului rețelelor de transport al gazelor naturale sînt luate în considerare astfel încît să se asigure faptul că au posibilitatea de a acționa independent;
  - c) proprietarul rețelelor de transport al gazelor naturale să elaboreze un program de conformitate care să conțină măsurile întreprinse pentru a garanta excluderea de comportament și de practici discriminatorii, precum și pentru a asigura monitorizarea corespunzătoare a acestui program. Programul de conformitate trebuie să conțină, de asemenea, informații cu privire la obligațiile specifice impuse angajaților proprietarului rețelelor de transport al gazelor naturale pentru realizarea obiectivelor respective.
- în conformitate cu art. 36<sup>1</sup> din Legea nr. 108/2016, proprietarii rețelelor de transport a gazelor naturale sunt obligați să asigure confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial, să prevină divulgarea

discriminatorie a acestora și să se abțină de la utilizarea informațiilor obținute în contextul accesului la rețea în scopul obținerii unor avantaje economice nejustificate;

- în conformitate cu art. 84 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, sunt stabilite măsuri privind protecția consumatorilor, inclusiv a celor vulnerabili, fără a afecta funcționarea concurențială a pieței gazelor naturale.

De asemenea, Programul este elaborat în conformitate cu actele normative secundare adoptate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – ANRE), inclusiv cele privind monitorizarea implementării programelor de conformitate și cerințele aplicabile operatorilor din sectorul gazelor naturale.

Totodată, prezentul Program se întemeiază pe prevederile Statutului SA „Moldovagaz”, care stabilește:

- structura organizatorică a societății;
- atribuțiile organelor de conducere;
- principiile de administrare și funcționare a activității societății.

Prin elaborarea Programului au fost avute în vedere și principiile dreptului Uniunii Europene în domeniul energiei, inclusiv cele privind separarea activităților în cadrul întreprinderilor integrate pe verticală, independența operatorilor de sistem și asigurarea accesului egal la infrastructură.

Prezentul Program constituie un instrument intern obligatoriu, prin care sunt operaționalizate cerințele legale și statutare aplicabile SA „Moldovagaz”, fiind destinat asigurării conformității continue a activității societății cu legislația în vigoare.

## **2. Informații generale despre SA „Moldovagaz”**

SA „Moldovagaz” este persoană juridică constituită sub formă de societate pe acțiuni, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016, activitățile desfășurate de Societate respectă principiile funcționării pieței gazelor naturale, inclusiv concurența loială, transparența și nediscriminarea participanților la piață, precum și cerințele privind separarea activităților și independența operatorilor de sistem.

Potrivit Statutului său, SA „Moldovagaz” dispune de autonomie organizatorică și funcțională, exercitându-și drepturile și obligațiile în mod independent, în limitele stabilite de legislația aplicabilă și de actele constitutive.

Structura organizatorică a societății este stabilită astfel încât să asigure realizarea eficientă a obiectului de activitate, precum și respectarea cerințelor legale privind organizarea și funcționarea întreprinderilor care activează în sectorul gazelor naturale.

Organele de conducere ale SA „Moldovagaz” sunt:

- Adunarea Generală a acționarilor;
- Consiliul de Observatori;
- Consiliul de Administrație.

În exercitarea competențelor sale, fiecare organ de conducere are obligația de a respecta cerințele legale aplicabile sectorului gazelor naturale, inclusiv cele privind asigurarea accesului nediscriminatoriu la rețele, protecția informațiilor sensibile și menținerea unui mediu concurențial echitabil.

### **3. Principiile de activitate ale SA „Moldovagaz”**

SA „Moldovagaz”, în calitate de proprietar al rețelelor de transport al gazelor naturale, își desfășoară activitatea conform regulilor generale de bună guvernare corporativă, integritate și responsabilitate, asigurând implementarea mecanismelor interne necesare pentru respectarea cerințelor de conformitate prevăzute de legislația în vigoare și de prezentul Program.

În activitatea sa, SA „Moldovagaz” se bazează pe următoarele principii:

- *principiul legalității* – realizarea activității în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- *principiul transparenței* – oferirea accesului la informațiile deținute, în limitele admisibile, tuturor solicitanților, inclusiv utilizatorilor sau potențialilor utilizatori de sistem;
- *principiul confidențialității* – protejarea și nedivulgarea informațiilor cărora legislația sau părțile le-au atribuit un caracter confidențial;
- *principiul neutralității decizionale* – abținerea de la adoptarea unor decizii operative și/sau corporative în interesele comerciale ale actorilor de pe piața gazelor naturale, inclusiv, în interesele companiilor afiliate din cadrul Grupului Moldovagaz;
- *principiul asigurării independenței decizionale* – asigurarea independenței decizionale în cadrul companiilor din cadrul Grupului Moldovagaz fără vreo ingerință din partea sa, în calitate de fondator și asociat unic ale acestora;
- *principiul tratamentului nediscriminatoriu* – asigurarea unui comportament și a unor servicii identice pentru toți utilizatorii de sistem aflați în aceeași situație și nefavorizarea unui participant în detrimentul altuia în relațiile de pe piață.

#### **4. Obligațiile specifice ale angajaților și ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul SA „Moldovagaz”**

În vederea respectării cerințelor Legii nr. 108/2016, SA „Moldovagaz” instituie un cadru intern obligatoriu de reguli și obligații aplicabile tuturor angajaților și persoanelor cu funcții de conducere, orientat spre asigurarea funcționării pieței gazelor naturale în condiții de transparență, concurență loială și tratament nediscriminatoriu.

Acest cadru este fundamentat pe principiile generale prevăzute de legislația sectorială, precum și pe obligațiile specifice care decurg din regimul juridic al accesului la rețele, al separării activităților și al protecției informațiilor sensibile.

În aplicarea cumulativă a acestor prevederi legale, SA „Moldovagaz” instituie obligația generală pentru toți angajații și persoanele cu funcții de conducere de a-și exercita atribuțiile de serviciu cu respectarea strictă a principiilor de imparțialitate, integritate și legalitate, precum și de a evita orice comportament care ar putea fi calificat drept discriminatoriu sau anticoncurențial.

Respectarea acestor obligații constituie o condiție esențială pentru desfășurarea legală a activității societății și pentru menținerea conformității cu cerințele stabilite de autoritatea de reglementare.

Nerespectarea prevederilor menționate atrage răspunderea disciplinară a persoanelor vinovate și, după caz, alte forme de răspundere prevăzute de legislația în vigoare.

##### **4.1. Standarde, proceduri și atribuții ale angajaților SA „Moldovagaz”**

În vederea asigurării respectării prevederilor din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, SA „Moldovagaz” instituie obligația informării și instruirii continue a angajaților cu privire la cerințele legale aplicabile și la prevederile prezentului Program de conformitate.

În acest sens:

- angajații SA „Moldovagaz” vor fi informați în scris cu privire la obligațiile ce le revin în temeiul legislației în vigoare, inclusiv în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 privind funcționarea pieței gazelor naturale, accesul nediscriminatoriu la rețele, independența operatorilor de sistem și protecția informațiilor sensibile;
- SA „Moldovagaz” va asigura evidența angajaților instruiți, inclusiv prin ținerea unui registru al persoanelor care au luat cunoștință de prevederile prezentului Program;

- în cazul modificării Programului de conformitate, angajații vor fi informați în scris într-un termen rezonabil, astfel încât să fie asigurată aplicarea corespunzătoare a noilor prevederi;
- Agentul de conformitate poate emite periodic recomandări și instrucțiuni interne, obligatorii pentru angajați, în vederea asigurării respectării prezentului Program;
- obligația respectării prezentului Program va fi inclusă în regulamentele interne și în fișele de post ale angajaților.

#### **4.1.1. Interdicții aplicabile angajaților și persoanelor cu funcții de conducere:**

- este interzisă transmiterea de instrucțiuni operatorului sistemului de transport privind activitatea acestuia, inclusiv exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de gaze naturale, fiind obligatorie respectarea independenței acestuia față de alte activități din sector;
- este interzisă acordarea de avantaje sau priorități nejustificate anumitor participanți la piață, contrar principiilor de transparență, competitivitate și nediscriminare, în conformitate cu art. 3 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 108/2016;
- este interzisă utilizarea influenței sau poziției deținute pentru obținerea unor beneficii pentru sine sau pentru terți;
- este interzisă implicarea în activități sau tranzacții care ar putea afecta independența operatorului de sistem sau ar putea genera conflicte de interese, în conformitate cu cerințele privind separarea activităților prevăzute de legislație;
- în conformitate cu art. 27 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 108/2016, este interzisă influențarea operatorului de sistem în procesul de acordare și gestionare a accesului terților la rețelele de transport al gazelor naturale;
- este interzisă influențarea procesului de planificare a investițiilor în infrastructura de gaze naturale, aceasta fiind atribuția operatorului de sistem, în vederea asigurării capacității și securității rețelei;
- este interzisă primirea de instrucțiuni sau influențe din partea entităților implicate în producerea, furnizarea sau comercializarea gazelor naturale, care ar putea afecta independența decizională și funcțională a operatorului de sistem.

#### **4.1.2. Obligația de notificare și raportare**

În vederea asigurării respectării prevederilor din Legea nr. 108/2016 și a prezentului Program, SA „Moldovagaz” instituie obligații specifice privind notificarea și raportarea situațiilor relevante.

În acest sens:

- în conformitate cu cerințele de transparență și supraveghere stabilite de legislația în vigoare, SA „Moldovagaz”, în cazul intenției de a încheia

contracte cu operatorul de sistem, va notifica ANRE în termenele și condițiile prevăzute de actele normative aplicabile, prezentând, după caz, proiectele contractuale și informațiile relevante;

- notificarea are ca scop asigurarea controlului de reglementare și prevenirea unor eventuale încălcări ale principiilor de nediscriminare și independență a operatorului de sistem;
- orice angajat care constată, suspectează sau este informat despre o încălcare ori tentativă de încălcare a prezentului Program are obligația de a informa, fără întârziere nejustificată, superiorul ierarhic și Agentul de conformitate;
- raportarea trebuie să fie completă și să conțină toate informațiile relevante pentru evaluarea situației, inclusiv descrierea faptelor, persoanele implicate și circumstanțele în care a fost constatată încălcarea;
- SA „Moldovagaz” asigură protecția angajaților care raportează cu bună-credință astfel de situații, împotriva oricăror forme de represalii.

#### **4.1.3. Conflictul de interese**

În vederea asigurării respectării cerințelor de imparțialitate și integritate, precum și privind funcționarea pieței gazelor naturale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016, SA „Moldovagaz” instituie obligații privind identificarea, declararea și soluționarea conflictelor de interese.

În acest sens:

- angajații și persoanele cu funcții de conducere au obligația de a declara orice conflict de interese real sau potențial imediat după constatare sau din momentul în care ar fi trebuit, în mod rezonabil, să ia cunoștință de existența acestuia;
- notificarea conflictului de interese se face în scris, prin memoriu sau prin mijloace electronice, către superiorul ierarhic și Agentul de conformitate;
- conflictul de interese se soluționează cu celeritate, prin aplicarea unor măsuri adecvate, inclusiv:
  - retragerea persoanei din procesul decizional;
  - limitarea accesului la informații relevante;
  - redistribuirea atribuțiilor de serviciu;
  - transferul temporar sau permanent pe o altă funcție;
- conducătorul ierarhic superior și Agentul de conformitate au obligația de a dispune măsuri imediate pentru gestionarea conflictului de interese;

- în cazul în care conflictul de interese nu este soluționat la nivel intern, Agentul de conformitate va informa autoritatea competentă, în vederea adoptării măsurilor necesare.

#### **4.1.4. Răspunderea disciplinară**

În vederea asigurării respectării prezentului Program, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor stabilite constituie abatere disciplinară.

În acest sens:

- orice încălcare a prevederilor Programului se examinează în cadrul procedurilor interne aplicabile;
- în funcție de gravitatea faptei, pot fi aplicate sancțiuni disciplinare, în conformitate cu legislația muncii și actele interne ale societății;
- în cazul în care fapta întrunește elementele unei contravenții sau infracțiuni, vor fi sesizate autoritățile competente;
- aplicarea răspunderii disciplinare nu exclude alte forme de răspundere juridică, după caz.

#### **4.2. Reguli privind accesarea și tratarea informațiilor**

În vederea respectării principiilor de nediscriminare și confidențialitate, în conformitate cu art. 25 alin. (6) și art. 36<sup>1</sup> din Legea nr. 108/2016, SA „Moldovagaz” instituie reguli clare privind gestionarea, accesarea și protecția informațiilor.

În cadrul societății sunt stabilite două categorii principale de informații:

- informații cu accesibilitate limitată;
- informații publice.

Informațiile cu accesibilitate limitată includ, fără a se limita la:

- date tehnice privind funcționarea rețelelor de gaze naturale;
- planuri de investiții și dezvoltare;
- date comerciale și contractuale;
- orice alte informații a căror divulgare ar putea crea un avantaj competitiv unui participant la piață sau ar putea afecta funcționarea corectă a pieței.

##### **4.2.1. Informații cu accesibilitate limitată**

În acest sens:

- SA „Moldovagaz” va asigura furnizarea informațiilor publice în mod transparent, fără a afecta caracterul confidențial al informațiilor sensibile;
- este interzisă furnizarea informațiilor într-un mod selectiv sau discriminatoriu, care ar putea genera avantaje competitive pentru anumite entități;

- în conformitate cu obligațiile de cooperare cu autoritatea de reglementare, SA „Moldovagaz” va pune la dispoziția ANRE și a Agentului de conformitate informațiile necesare privind implementarea prezentului Program;
- angajații vor fi instruiți periodic cu privire la regulile de prelucrare, utilizare și protecție a informațiilor;
- SA „Moldovagaz” va ține un registru actualizat al persoanelor care au acces la informații cu accesibilitate limitată, indicând nivelul și limitele accesului;
- angajații au obligația de a nu divulga informațiile confidențiale către terți, atât pe durata raporturilor de muncă, cât și după încetarea acestora, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

## **5. Agentul de conformitate**

În vederea asigurării respectării prevederilor Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, în special a cerințelor privind nediscriminarea, independența operatorilor de sistem și protecția informațiilor sensibile, în cadrul SA „Moldovagaz” este desemnat un Agent de conformitate.

Agentul de conformitate își desfășoară activitatea în mod independent, în limitele competențelor stabilite prin prezentul Program și actele interne ale societății, având rolul de a monitoriza respectarea obligațiilor legale și a regulilor interne.

### **5.1. Funcțiile Agentului de conformitate**

Agentul de conformitate exercită următoarele funcții:

a) monitorizează în mod continuu aplicarea de către organele de conducere și angajații SA „Moldovagaz” a prevederilor prezentului Program de conformitate, precum și respectarea regulamentelor și procedurilor interne, în vederea excluderii practicilor discriminatorii și a asigurării independenței operatorului de sistem, în conformitate cu art. 28 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;

b) identifică și evaluează zonele de risc din activitatea societății care pot conduce la nerespectarea prevederilor Programului de conformitate sau ale legislației aplicabile;

c) elaborează rapoarte periodice adresate Consiliului de Administrație și, după caz, Consiliului de Observatori, privind gradul de respectare a Programului și formulează recomandări pentru îmbunătățirea acestuia;

d) informează conducerea SA „Moldovagaz” despre angajații sau situațiile care prezintă risc de neconformitate sau în care există indicii privind încălcarea prevederilor Programului;

e) notifică ANRE cu privire la orice încălcare gravă a Programului de conformitate, într-un termen rezonabil de la data la care a luat cunoștință de aceasta.

## **5.2. Obligațiile Agentului de conformitate**

În exercitarea atribuțiilor sale, Agentul de conformitate are obligația de a asigura monitorizarea efectivă și continuă a respectării prevederilor prezentului Program, precum și a cerințelor stabilite de Legea nr. 108/2016.

În acest sens, Agentul de conformitate:

a) informează ANRE în cazul în care, prin deciziile organelor de conducere ale SA „Moldovagaz”, este împiedicată sau întârziată implementarea măsurilor necesare pentru respectarea cerințelor legale privind funcționarea pieței gazelor naturale, inclusiv realizarea investițiilor necesare pentru dezvoltarea infrastructurii;

b) participă, după caz, în calitate de observator sau consultant, la ședințele organelor de conducere sau ale structurilor interne în cadrul cărora sunt adoptate decizii cu impact asupra respectării Programului, în special cele referitoare la:

- condițiile de acces la rețelele de gaze naturale și utilizarea acestora;
- proiectele de investiții privind exploatarea, întreținerea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de gaze naturale;
- încheierea contractelor care pot avea impact asupra respectării principiilor de transparență, competitivitate și nediscriminare, în conformitate cu art. 3 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 108/2016;

c) asigură controlul respectării obligațiilor de confidențialitate a informațiilor sensibile din punct de vedere comercial, inclusiv prin verificarea modului de acces, utilizare și transmitere a acestora;

d) emite recomandări obligatorii sau consultative privind remedierea situațiilor de neconformitate identificate, stabilind termene și măsuri concrete de implementare;

f) organizează și coordonează instruirea periodică a angajaților în domeniul conformității, asigurând cunoașterea și aplicarea prevederilor Programului;

g) ține evidența tuturor cazurilor de neconformitate, inclusiv a măsurilor dispuse și a stadiului de implementare a acestora, în vederea asigurării trasabilității și controlului intern.

## **5.3. Statutul și independența Agentului de conformitate**

Agentul de conformitate își exercită atribuțiile în mod independent, imparțial și obiectiv, fără a fi supus influențelor din partea structurilor operaționale sau a persoanelor cu funcții de conducere din cadrul SA „Moldovagaz”.

În acest sens:

- Agentul de conformitate nu poate primi instrucțiuni care ar putea afecta exercitarea atribuțiilor sale sau obiectivitatea evaluărilor efectuate;

- își desfășoară activitatea în baza prevederilor prezentului Program, a legislației aplicabile și a actelor interne ale societății, având acces direct la organele de conducere;
- are dreptul de acces la toate informațiile, documentele și datele relevante din cadrul SA „Moldovagaz”, necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale;
- poate solicita explicații și informații de la toate subdiviziunile structurale ale societății, acestea având obligația de a coopera în mod deplin;
- nu poate fi sancționat, eliberat din funcție sau supus unor măsuri disciplinare pentru exercitarea cu bună-credință a atribuțiilor sale, în limitele legii;
- beneficiază de garanții instituționale care asigură independența funcțională, inclusiv stabilirea clară a rolului și responsabilităților sale în actele interne ale societății.

Respectarea independenței Agentului de conformitate este esențială pentru asigurarea eficienței mecanismelor de control intern și pentru conformarea cu cerințele legislației sectoriale.

#### **5.4. Raportarea către autoritatea de reglementare**

În vederea asigurării respectării cerințelor de transparență și supraveghere, Agentul de conformitate asigură comunicarea permanentă cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

În acest sens:

- transmite periodic rapoarte privind implementarea Programului, care includ:
  - nivelul de respectare a obligațiilor legale;
  - situațiile de neconformitate identificate;
  - măsurile adoptate pentru remedierea acestora;
  - recomandările pentru îmbunătățirea mecanismelor interne;
- notifică fără întârziere ANRE cu privire la încălcările grave ale prevederilor Programului, inclusiv cele care pot afecta accesul nediscriminatoriu la rețele sau independența operatorului de sistem;
- furnizează, la solicitarea ANRE informațiile și documentele necesare pentru evaluarea respectării prevederilor legale și a Programului;
- cooperează cu autoritatea de reglementare în cadrul controalelor și verificărilor efectuate, asigurând accesul la informațiile relevante;
- contribuie la implementarea măsurilor dispuse de ANRE, în urma controalelor sau evaluărilor efectuate.

## **6. Realizarea Programului de conformitate**

În vederea asigurării implementării eficiente a prevederilor prezentului Program, SA „Moldovagaz” instituie un set de măsuri organizatorice și procedurale, în conformitate cu cerințele Legii nr. 108/2016, în special cele privind nediscriminarea, transparența și independența operatorilor de sistem.

### **6.1. Publicarea și aducerea la cunoștință a Programului**

- Programul va fi publicat pe pagina web oficială a SA „Moldovagaz”, în vederea asigurării transparenței și accesului public la regulile interne aplicabile;
- prezentul Program va fi adus la cunoștință tuturor angajaților și persoanelor cu funcții de conducere, sub semnătură, de către Agentul de conformitate;
- fiecare angajat are obligația de a lua cunoștință de prevederile Programului și de a le respecta în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- dovada informării angajaților va fi păstrată în evidențele interne ale societății.

### **6.2. Instruirea angajaților**

SA „Moldovagaz” va asigura instruirea periodică a angajaților cu privire la prevederile Programului și la obligațiile care le revin, în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 privind funcționarea pieței gazelor naturale și asigurarea nediscriminării participanților la piață.

Instruirea va avea ca obiect:

- prevenirea comportamentului discriminatoriu;
- respectarea regulilor privind accesul nediscriminatoriu la rețele;
- respectarea independenței operatorilor de sistem;
- protecția informațiilor sensibile.

Instruirea poate fi realizată sub formă de sesiuni interne, materiale informative, ghiduri sau alte mijloace adecvate. Participarea la instruire este obligatorie pentru toți angajații relevanți.

### **6.3. Identificarea și gestionarea riscurilor de neconformitate**

SA „Moldovagaz”, prin Agentul de conformitate, va asigura analiza continuă a domeniilor de risc care pot genera comportamente discriminatorii sau încălcări ale prevederilor Programului;

Analiza riscurilor va avea în vedere, în special:

- procesele decizionale interne;
- relațiile cu operatorii de sistem;

- accesul la informații sensibile;
- încheierea și executarea contractelor;

În baza analizei efectuate, vor fi stabilite măsuri concrete pentru prevenirea și eliminarea riscurilor identificate.

Măsurile pot include modificarea procedurilor interne, instruirea suplimentară a angajaților sau implementarea unor mecanisme de control suplimentare.

#### **6.4. Măsuri de implementare și control intern**

Implementarea Programului se realizează prin intermediul structurilor interne ale SA „Moldovagaz”, sub coordonarea Agentului de conformitate.

Fiecare subdiviziune structurală are obligația de a aplica prevederile Programului în domeniul său de activitate.

Conducerea SA „Moldovagaz” va asigura resursele necesare pentru implementarea eficientă a Programului.

Agentul de conformitate va monitoriza aplicarea măsurilor stabilite și va evalua periodic eficiența acestora.

#### **6.5. Actualizarea Programului**

Programul va fi revizuit periodic, în funcție de modificările legislative sau de rezultatele monitorizării interne.

Orice modificare a Programului va fi aprobată de organele competente ale societății și adusă la cunoștința angajaților;

Actualizarea Programului are ca scop menținerea conformității continue a activității societății cu legislația în vigoare și cu cerințele autorității de reglementare.

### **7. Monitorizarea implementării Programului**

În vederea asigurării respectării prezentului Program, SA „Moldovagaz” instituie mecanisme de monitorizare continuă, în conformitate cu Legea nr. 108/2016, în special cele privind nediscriminarea, independența operatorilor de sistem și protecția informațiilor sensibile.

#### **7.1. Responsabilitatea pentru monitorizarea Programului**

Monitorizarea implementării prevederilor prezentului Program este pusă în sarcina Agentului de conformitate.

Agentul de conformitate își exercită atribuțiile în baza prevederilor legislației aplicabile, a prezentului Program și a actelor interne ale SA „Moldovagaz”.

În vederea asigurării independenței și imparțialității Agentul de conformitate nu poate ocupa funcții sau desfășura activități în cadrul unor entități care activează în

domeniul producerii, transportului sau furnizării gazelor naturale, dacă acestea pot genera un conflict de interese real sau potențial.

Agentul de conformitate nu poate avea interese directe sau indirecte care ar putea influența obiectivitatea exercitării atribuțiilor sale.

## **7.2. Principalele atribuții ale Agentului de conformitate**

Agentul de conformitate are următoarele sarcini:

- monitorizează respectarea independenței proprietarului rețelelor de transportare a gazelor naturale conform art. 28 din Legea nr. 108/2016;
- monitorizează existența și gestionarea conflictelor de interese reale sau potențiale;
- supraveghează implementarea măsurilor prevăzute în prezentul Program;
- participă la elaborarea și revizuirea documentelor interne relevante pentru conformitate;
- informează conducerea SA „Moldovagaz” și, după caz, ANRE cu privire la neconformitățile identificate;
- formulează recomandări și instrucțiuni pentru remedierea situațiilor de neconformitate;
- organizează instruirii, seminare și activități de informare privind implementarea Programului;
- monitorizează respectarea obligațiilor de confidențialitate, în conformitate cu Legea nr. 108/2016;
- efectuează investigații interne în cazul suspiciunilor de încălcare a Programului și propune măsuri corective;
- elaborează rapoarte periodice și raportul anual privind implementarea Programului.

## **7.3. Raportarea**

Agentul de conformitate elaborează și prezintă anual, până la data de 31 martie, către ANRE raportul privind implementarea Programului pentru anul precedent.

Raportul anual va include:

- gradul de respectare a prevederilor Programului;
- neconformitățile identificate;
- măsurile adoptate pentru remedierea acestora;
- recomandări pentru îmbunătățirea conformității;

Agentul de conformitate informează periodic conducerea SA „Moldovagaz” cu privire la implementarea Programului și formulează recomandări în acest sens;

Orice încălcare semnificativă a prevederilor Programului, se notifică către ANRE într-un termen rezonabil de la data constatării acesteia.

#### **7.4. Sancțiuni pentru încălcarea prevederilor Programului**

Nerespectarea de către angajați și persoanele cu funcții de conducere a obligațiilor stabilite prin prezentul Program constituie abatere disciplinară.

În acest sens:

- încălcarea prevederilor Programului poate atrage aplicarea sancțiunilor disciplinare, în conformitate cu legislația muncii și actele interne ale societății;
- în funcție de gravitatea faptei, pot fi aplicate și alte forme de răspundere juridică, inclusiv contravențională sau penală;
- aplicarea sancțiunilor nu exclude obligația de remediere a situațiilor de neconformitate.

#### **7.5. Obligativitate și valabilitate**

Prezentul Program de conformitate:

- se aplică tuturor angajaților și persoanelor cu funcții de conducere din cadrul SA „Moldovagaz”, indiferent de poziția sau subdiviziunea în care activează;
- este obligatoriu pentru toate subdiviziunile structurale ale SA „Moldovagaz”;
- intră în vigoare la data aprobării;
- poate fi revizuit periodic, în funcție de modificările legislative sau de necesitățile identificate în procesul de monitorizare, în vederea asigurării respectării principiilor de nediscriminare și conformitate.